

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

Bölüm Adı	İlahiyat	Güncelleme Tarihi	11/09/2025		
Dersin Kodu	Dersin Adı	Dersin Türü	Yıl	Yarıyıl	AKTS
İFA 213	İslam Mezhepleri Tarihi I	Zorunlu	2	3	3
Dersin Seviyesi					
Lisans					
Haftalık Ders Saati (Kurumsal)		Haftalık Uygulama Saati		Haftalık Laboratuvar Sayısı	
2		-		-	
Öğrenim Türü					
Örgün					
Eğitim Dili					
Türkçe					
Dersin Amacı					
Din ile yorum arasındaki farklılıkları gösterip, İslâm'ın farklı yorumlarını sistematik bir şekilde ele almayı amaçlamaktadır. Mezheplerin din ile özdeşleşemeyeceği gerçeğini vurgulayarak kelâmî ve siyasî mezheplerin gelişim süreçlerini ve görüşlerini analiz etmeyi hedeflemektedir.					
Dersin Ön Koşulu Olan Dersler					
-					
Dersin Ön Koşulu Olduğu Dersler					
-					
Dersin İçeriği					
Dinin tanımı, din ile yorum arasındaki doğal farklılık, itikadi, kelami ve siyasi içerikli ihtilaflar, İslâm dünyasında ortaya çıkan kelami ve siyasi mezhepler ve bunların görüşleriyle modern İslâm düşüncesindeki bazı eğilimler incelenmektedir.					
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar					
-					
Staj Durumu					
-					
Ders Kitabı / Malzemesi*					
1	Hasan Onat-Sönmez Kutlu Mezhepler Tarihi El Kitabı, Grafiker Yayıncılık, Ankara.				
İlave Kaynak(lar)*					
1	Mehmet Saffet Sarıkaya-Mehmet Ümit, İslam Mezhepleri Tarihi, 7. Baskı, Nobel Yayıncılık, İstanbul, 2024.				
2	Kadir Gömbeyaz, Bir Müslüman Mezhepler, Tarikatler ve Cemaatlere Nasıl Bakmalı?, Beyan Yayınları, İstanbul, 2022.				
3	Hasan Onat, İslam Ortak Paydası, Endülüs Yayınları, İstanbul,				
Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri/Görevlileri					
Dr. Öğr. Üyesi Halil ARSLAN					
Ders Asistanı/Asistanları					
-					

DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI**

ÖÇ-1	Dinin tanımı ve yorumlanması
ÖÇ-2	Fırka, Mezhep, Zihniyet gibi kavramların incelenmesi
ÖÇ-3	İlk İtikadi ve Siyasi İhtilafların anlaşılması
ÖÇ-4	Klasik dönem İslam Mezheplerinin görüşleriyle birlikte araştırılması
ÖÇ-5	Mehdi beklentisi üzerine ortaya çıkan yapıların eleştirisi
ÖÇ-6	Modern dini düşüncedeki farklı yorumların mukayese edilmesi

HAFTALIK DERS İÇERİKLERİ

Hafta	Konular	Hedefler	Yetkinlikler			Kaynaklar ***
			Bilgi	Beceri	Yetkinlik	

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

			Bilgi	Beceri	Yetenek	➤
1.	İslam Mezheplerine Giriş	Mezhep Tanımı, Din ve Yorum ilişkisini kavrar	X			➤ Hasan Onat-Sönmez Kutlu Mezhepler Tarihi El Kitabı, s. 19-40.; M. S. Sarıkaya, M. Ümit, İslam Mezhepleri Tarihi, s.1-14.
2.	İslam Mezhepleri Tarihinin Temel Kavramları	Mezhepler Tarihinden Temel Kavramları Bilir	X			➤ Hasan Onat-Sönmez Kutlu Mezhepler Tarihi El Kitabı, s. 41-48.; M. S. Sarıkaya, M. Ümit, İslam Mezhepleri Tarihi, s.10-20.
3.	Mezheplerin doğuş Sebepleri	Mezheplerin doğuşuna etki eden iç ve dış sebepleri kavrar	X			➤ Hasan Onat-Sönmez Kutlu Mezhepler Tarihi El Kitabı, ; M. S. Sarıkaya, M. Ümit, İslam Mezhepleri Tarihi, s.21-32.
4.	Haricilik	Haricilik tarihçesi ve görüşlerini kavrar	X			➤ Hasan Onat-Sönmez Kutlu Mezhepler Tarihi El Kitabı, s. 63-90.; M. S. Sarıkaya, M. Ümit, İslam Mezhepleri Tarihi, s. 33-50.
5.	Mürcie	Mürcie'nin tarihçesi ve görüşlerini inceler	X			➤ Hasan Onat-Sönmez Kutlu Mezhepler Tarihi El Kitabı, s. 91-125.; M. S. Sarıkaya, M. Ümit, İslam Mezhepleri Tarihi, s. 51-68.
6.	Mu'tezile'nin Teşekkülü	Mu'tezile ve kelamın doğuşunu kavrar	X			➤ Hasan Onat-Sönmez Kutlu Mezhepler Tarihi El Kitabı, s. 127-142.; M. S. Sarıkaya, M. Ümit, İslam Mezhepleri Tarihi, s. 69-80.

Ders İzlençe Formu

Doküman No:

Yayın Tarihi:

Revizyon Tarihi:

Revizyon No:

Sayfa:

7.	Mu'tezile'nin Görüşleri	Mu'tezile'nin beş esası ve kelam-felsefe yakınlaşmasını analiz eder	X			➤ Hasan Onat-Sönmez Kutlu Mezhepler Tarihi El Kitabı, s. 143-155.; M. S. Sarıkaya, M. Ümit, İslam Mezhepleri Tarihi, s. 81-86.
8.	Şia ve Teşekkülü	Şii düşüncenin doğuşu ve temel kavramlarını kavrar	X			➤ Hasan Onat-Sönmez Kutlu Mezhepler Tarihi El Kitabı, s. 157-181.; M. S. Sarıkaya, M. Ümit, İslam Mezhepleri Tarihi, s.87-96.
9.	İmamiyye Şiası	İmamiyye'nin oluşumu, gelişimi ve kelami görüşlerini inceler	X			➤ Hasan Onat-Sönmez Kutlu Mezhepler Tarihi El Kitabı, s. 183-213.; M. S. Sarıkaya, M. Ümit, İslam Mezhepleri Tarihi, s.99-124.
10.	Zeydilik	Zeydiyye'nin oluşumu, gelişimi ve kelami görüşlerini inceler	X			➤ Hasan Onat-Sönmez Kutlu Mezhepler Tarihi El Kitabı, s. 215-242.; M. S. Sarıkaya, M. Ümit, İslam Mezhepleri Tarihi, s. 125-146.
11.	Ara Sınav Haftası					
		100	-			
12.	İsmaililik	İsmailiyye'nin oluşumu, gelişimi ve kelami görüşlerini inceler	X			➤ Hasan Onat-Sönmez Kutlu Mezhepler Tarihi El Kitabı, s. 243-268.; s. 147-166.

Ders İzlençe Formu

Doküman No:

Yayın Tarihi:

Revizyon Tarihi:

Revizyon No:

Sayfa:

13.	Dürzilik	Dürzilik'in oluşumu, gelişimi ve kelami görüşlerini inceler	X			➤ Hasan Onat-Sönmez Kutlu Mezhepler Tarihi El Kitabı, s. 269-298.; M. S. Sarıkaya, M. Ümit, İslam Mezhepleri Tarihi, s. 167-190.
14.	Nusayrilik	Nusayriyye'nin oluşumu, gelişimi ve kelami görüşlerini inceler	X			➤ Hasan Onat-Sönmez Kutlu Mezhepler Tarihi El Kitabı, s. 299-242.; M. S. Sarıkaya, M. Ümit, İslam Mezhepleri Tarihi, s. 191-210.
15.	İlk Dönem Mezhep Olgusu ve Günümüze Etkisi	Mezhep olgusu ve günümüze etkisini kavrar	X			➤ Hasan Onat-Sönmez Kutlu Mezhepler Tarihi El Kitabı
Yarıyıl Sonu Sınavı Haftası Yarıyıl sonu sınavı; ilk 7 hafta işlenen konuların %25'ini, ara sınav sonrası işlenen konuların %75'ini kapsayacak şekilde hazırlanacak, geçerli ve güvenilir ölçme aracıyla gerçekleştirilecektir.						
Öğrenci Sorumlulukları ve Ödevler Öğrenci Sorumlulukları: - Derse ders kitabından hazırlık yaparak gelmek. - Derse devam ve derse katılım. - Derste bahsedilen makale ve kitapları tetkik etmek. Ödevler Konusu: Bir Müslüman Mezhepler, Tarikatler ve Cemaatlere Nasıl Bakmalı? Açıklama: "Bir Müslüman Mezhepler, Tarikatler ve Cemaatlere Nasıl Bakmalı?" kitabı okunacak ve en az 1000 kelimelik özet yapılacaktır. Son Teslim Tarihi: Final sınavı öncesi. Yarıyıl İçi Değerlendirmeye Katkısı (%):						

Ders Değerlendirme			
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri		Adet	Değer
Ara Sınav		1	100
Toplam			100
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri		Adet	Değer
Final Sınavı		1	100
Toplam			100
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri			%40
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri			%60
Toplam			%100
Ders İş Yüğü			
Etkinlikler	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

Ara Sınav	1	1	1
Final Sınavı	1	1	1
Derse Katılım	14	2	28
Bireysel Çalışma	14	2	28
Ara Sınav İçin Bireysel Çalışma	5	1	5
Final Sınavı İçin Bireysel Çalışma	5	1	5
Okuma	7	1	7
Toplam İş Yüğü (Saat)			75
AKTS (Toplam İş Yüğü/25)			75/25=3

Program Çıktıları (PÇ) ile Eğitim Psikolojisi Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Çıktıları	Öğretim	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5
Program Çıktıları						
PÇ 1. Dinin tanımı ve yorumlanması		4	4	5	4	5
PÇ 2. Fırka, Mezhep, Zihniyet gibi kavramların incelenmesi						
PÇ 3. İlk İtikadi ve Siyasi İhtilafların anlaşılması						
PÇ 4. Klasik dönem İslam Mezheplerinin görüşleriyle birlikte araştırılması		4	4	5	4	4
PÇ 5. Mehdi beklentisi üzerine ortaya çıkan yapıların eleştirisi						
PÇ 6. Modern dini düşüncedeki farklı yorumların mukayese edilmesi		5	5	4	5	5

Programa Özgü Ölçütler (PÖÖ) ile Eğitim Psikolojisi Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Çıktıları	Öğretim	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5	ÖÇ6
Programa Özgü Ölçütler							
PÖÖ 1 Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma							
PÖÖ 2 Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 3 İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme							
PÖÖ 4 Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma		4	4	4	5	5	4
PÖÖ 5 Bütüncül ve sistematik bir dini düşünce ve kavrayışa sahip olma							
PÖÖ 6 Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 7 Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 8 Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma		4	4	5	5	4	4
PÖÖ 9 Kişi ve kurumlar yerine ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma							
PÖÖ 10 Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 11 Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 12 Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma		4	4	5	4	5	4
PÖÖ 13 Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 14 İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma		4	4	5	4	4	5

Açıklamalar:

* Kaynaklar İSNAD atıf sistemin kaynakça yazım usulüne göre yazılacaktır.

** İlave öğrenme çıktısı yazmak için satır açabilirsiniz.

***Kaynaklar İSNAD metin içi atıf gösterme usulüne göre yazılacaktır.

****Ders sorumlusu öğretim elemanının gerekli görmesi durumunda dersin içerik ve hedeflerine uygun ölçme ve değerlendirmeye esas olacak ödev/ödevler verebilir.